

KONFERENCJA DYREKTORÓW WOJEWÓDZKICH BIBLIOTEK PUBLICZNYCH

Wrocław, 01.07.2015 r.

Szanowna Pani
Ewa Kopacz
Prezes Rady Ministrów

Apel o kontynuowanie programu rządowego „Infrastruktura bibliotek”

Szanowna Pani Premier,

W związku z trwającymi pracami nad wieloletnim „Narodowym Programem Rozwoju Czytelnictwa”, którego częścią jest priorytet 2: „Infrastruktura Bibliotek 2016-2020” zwracamy się do Pani Premier z prośbą o osobiste wsparcie tego programu. Będzie on kontynuacją Wieloletniego Programu Rządowego **„Kultura+ Priorytet „Biblioteka+. Infrastruktura Bibliotek”** realizowanego w latach 2011-2015.

Z radością i satysfakcją przyjmujemy inicjatywy rządowe zmierzające do objęcia państwowym mecenatem literatury, książki, czytelnictwa i bibliotek. Przyjęty one postać programów, które pozwalają modernizować lub budować nowe biblioteki publiczne, wyposażać je w nowoczesne technologie, rozwijać kolekcje biblioteczne, rozszerzać zakres oferty kulturalnej i edukacyjnej. Są one dla nas wyrazem troski, jaką Państwo przywiązuje do edukacji czytelniczej, medialnej i cyfrowej – ważnego instrumentu stanowienia społeczeństwa obywatelskiego oraz podnoszenia jakości życia w wymiarze indywidualnym i zbiorowym. Są także bardzo nowoczesną, atrakcyjną formą kooperacji państwowo – samorządowej pozwalającą realizować – zgodnie z przyjętymi standardami – duże ogólnokrajowe projekty, których skutki społeczne odczuwane są w wielu środowiskach zróżnicowanych generacyjnie, terytorialnie oraz poziomem zamożności.

Spośród tych inicjatyw szczególne znaczenie posiada rządowy program **„Kultura+ Priorytet „Biblioteka+. Infrastruktura Bibliotek”** realizowany w latach 2011-2015, o wartości 150 mln zł. Jego podstawowym celem było wzmocnienie potencjału i roli bibliotek publicznych na wsiach i w małych miastach, a także przekształcenie ich w nowoczesne instytucje dostępu do wiedzy, kultury i centra życia społecznego.

Ilość i skala przeobrażeń, jakie się dokonały w wyniku wdrożenia tego projektu przeszły nasze najśmielsze oczekiwania. Dwieście czterdzieści pięć wybudowanych od podstaw bibliotek, zmodernizowanych obiektów bibliotecznych lub zaaranżowanych nowocześnie i funkcjonalnie wnętrz bibliotecznych - to wymierny, policzalny efekt projektu. Wiele obiektów, które zmieniły swoją pierwotną funkcję: zabytkowe dworce, pałace, budynki postindustrialne, otrzymało nowe biblioteczne życie. Widoczny wzrost zainteresowania projektowaniem bibliotek i związanej z nim aktywności biur architektonicznych przyniósł szereg prestiżowych nagród i wyróżnień w ogólnopolskich konkursach na najpiękniejszy budynek, przyczyniając się w znacznym stopniu do uporządkowania polskiego krajobrazu kulturowego.

Najważniejsze znaczenie posiadają jednak społeczne i cywilizacyjne efekty działania projektu. Nowoczesne (na wzór skandynawski) biblioteki publiczne pobudowane w Polsce w ostatnich latach w ramach Wieloletniego Programu Rządowego „Biblioteka+ Infrastruktura Bibliotek” okazały się znakomitym sposobem walki z wykluczeniem społecznym i kulturowym dla ludzi spoza wielkich miast. Biblioteki takie nie stwarzają żadnych barier w dostępie do swych kolekcji czy usług (pełny dostęp dla osób niepełnosprawnych, starszych, a także oferta dla niedowidzących), legitymują się bardzo wysokim wskaźnikiem zaufania publicznego i mają ogromny potencjał w sferze integrowania lokalnych społeczności, tworzenia więzi międzyludzkich, a przede wszystkim zapewniają szeroki całkowicie darmowy dostęp do informacji, wiedzy, kultury.

W Polsce funkcjonuje 8112 bibliotek i filii bibliotecznych, z których ponad 80% zlokalizowanych jest na wsiach i w małych miastach. Niestety, zły stan budynków i wyposażenia uniemożliwia im w wielu wypadkach wypełnianie misji na rzecz lokalnej społeczności w taki sposób, jak ma to miejsce tam, gdzie zrealizowano program „Biblioteka + Infrastruktura Bibliotek”.

Jednym z charakterystycznych zjawisk towarzyszących realizacji projektu „Infrastruktura bibliotek” było znaczne rozszerzenie funkcji i oferty kulturalnej bibliotek. Budzą one zainteresowanie i chęć odwiedzin nie tylko ze względu na nowoczesne, ciekawie zaaranżowane wnętrza, często o nowym przeznaczeniu (galerie, pracownie, sale audytoryjne), obecność komputerów i urządzeń towarzyszących, ale także z powodu nowej, rozszerzonej oferty usług obejmującej dostęp do zbiorów audiowizualnych i elektronicznych, aplikacji komputerowych, specjalistycznych baz danych, Internetu. Towarzyszy im bogata oferta edukacyjna i kulturalna obejmująca w szczególności wiedzę o regionie, popularyzację wartości kultury lokalnej, rozwijanie talentów i zainteresowań, rozpowszechnienie literatury, książki i czytelnictwa oraz wiele innych inicjatyw realizowanych stosownie do potrzeb i aspiracji lokalnych. W ten sposób biblioteka staje się lubianym i popularnym miejscem spotkań, wymiany poglądów, atrakcyjnego spędzania czasu wolnego - prawdziwym ośrodkiem życia lokalnego.

Szanowna Pani Premier,

Pierwszy etap rządowego programu „Kultura+. Priorytet „Biblioteka+. Infrastruktura Bibliotek” realizowany w latach 2011-2015 dobiegł końca. Instytut Książki – instytucja prowadząca projekt wywiązał się z nałożonych zadań bardzo dobrze. **Obserwacja skutków realizacji projektu pozwala już dziś, „na gorąco” mówić o prawdziwym przełomie, jaki dokonał się w bibliotecznym krajobrazie. Władze samorządowe, które zdecydowały się budować lub modernizować obiekty**

biblioteczne, są jednomyślne w pozytywnych ocenach społecznych efektów pracy nowych bibliotek. Kumulacja środków państwowych i samorządowych spowodowała zwiększenie kwoty bazowej projektu o 50 procent,, dzięki czemu powstało aż dwieście czterdzieści pięć nowoczesnych bibliotek, które stały się „lokomotywami zmian” w całej sieci.

Towarzysząca zmianom materialnym i technologicznym transformacja programowa spowodowała, że placówki te są pełne ludzi, którzy znajdują tu odpowiednie warunki do lektury, spotkań, rozmów, nabywania nowych umiejętności, rozwijania zainteresowań, spędzania czasu wolnego. Mocno rozszerzona formuła programowa bibliotek powoduje jednak, że nie można efektów ich pracy ograniczać wyłącznie do wskaźników statystycznych dotyczących liczby czytelników i wypożyczeń. Obecnie o pełnym obrazie zasięgu społecznego oddziaływania bibliotek publicznych decydują w równym stopniu uczestnicy imprez, klubów i grup dyskusyjnych, szkoleń, warsztatów, użytkownicy usług realizowanych w systemie on-line, osoby korzystające z porad czy informacji lokalnych. Wymaga to wypracowania nowych narzędzi i systemów ocen bibliotek publicznych.

Szanowna Pani Premier,

W związku z trwającymi pracami nad ustanowieniem wieloletniego „Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa”, którego częścią jest priorytet 2 : „Infrastruktura Bibliotek 2016-2020” zwracamy się do Pani Premier z prośbą o osobiste wsparcie programu. Jego kontynuacja będzie odpowiedzią na prośby i apele wielu środowisk bibliotekarskich i samorządowych, które rozpoczęły przygotowania do udziału w kolejnej edycji, zapewni też zapoczątkowanym w 2011 roku zmianom bardziej perspektywiczny, długofalowy charakter. Program Biblioteka+ wyzwolił wiele pomysłów, inicjatyw, działań, które zaowocowały wspaniałymi bibliotekami. Chcielibyśmy utrzymać tę społeczną aktywność, wzbogacić ją doświadczeniami z lat 2011-2015 i zapewnić dalszy dynamiczny rozwój bibliotek publicznych w Polsce. Deklarujemy pełne zaangażowanie wojewódzkich bibliotek publicznych w realizację „Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa” w części infrastrukturalnej i programowej. Jesteśmy przekonani, że wspólnym wysiłkiem i zaangażowaniem spowodujemy, że nadchodzące lata będą dobrym czasem dla bibliotek publicznych w naszym kraju, a tym samym dla rozwoju kulturalnego i intelektualnego całej Polski.

Z wyrazami głębokiego szacunku

Członkowie Konferencji Dyrektorów
Wojewódzkich Bibliotek Publicznych:

Lucjan Bąbolewski
Dyrektor Książnicy Pomorskiej

Lena Bednarska
Dyrektor Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu

Paweł Braun
Dyrektor Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Gdańsku

dr Andrzej Buck
Dyrektor Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Zielonej Górze

Barbara Chmura
Dyrektor Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Rzeszowie

Tadeusz Chrobak
Dyrektor Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu

Zofia Ciuruś
Dyrektor Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej W Lublinie

Barbara Czajka
Dyrektor Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Łodzi

Andrzej Dąbrowski
Dyrektor Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej W Kielcach

Edward Jaworski
Dyrektor Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Gorzowie Wielkopolskim

Jan Leończuk
Dyrektor Książnicy Podlaskiej

prof. zw. dr hab. Jan Malicki
Dyrektor Biblioteki Śląskiej

Andrzej Marcinkiewicz
Dyrektor Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej W Olsztynie

Ewa Stelmachowska
Dyrektor Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Bydgoszczy

dr Michał Strąk
Dyrektor Biblioteki Publicznej m.st. Warszawy

Teresa E. Szymorowska
Dyrektor Książnicy Kopernikańskiej

Andrzej Tyws
Dyrektor Dolnośląskiej Biblioteki Publicznej we Wrocławiu

Jerzy Woźniakiewicz
Dyrektor Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Krakowie

Andrzej Tyws

Przewodniczący Prezydium
Konferencji Dyrektorów
Wojewódzkich Bibliotek Publicznych